

Urudžem i analize opisa Ahmedije i Šukrullaha koji su hotimice, iz nekih razloga, šutnjom mimoišli čitav niz događaja, izvesti iz njihova kazivanja jednostavni zaključak, da je Murat poginuo tek po svršetku cijelog boja? Mislim da nikako ne možemo.

Koji su pak bili ti razlozi, koji su prisilili Ahmediju i Šukrullaha prešutjeti cijelu zadnju fazu Kosovskog boja?

II

Ogledaćemo sada i ono što o Kosovskom boju pripovijeda starac derviš od osamdeset i šest godina Ahmed Ašikpaša-zade.

Navodeći moj prijevod Ašikpaša-zadetova opisa Kosovskog boja, prof. Stanojević se oprezno ogradio od onog mjesta mog prijevoda, gdje se govori, kako su u početku boja Srbi razbili lijevo krilo tursko, i da je sam radi jasnoće dodao u zagradi riječ „naša“. Evo kako prof. Stanojević razlaže svoju sumnju:

„Po Ašikpašiću je centrom turske vojske komandovao sam Murat, desnim krilom Bajazit, a levim Jakub. Sa srpske strane prema Jakubu (dakle srpskim desnim krilom) komandovao je sam knez Lazar. Ašikpašić kaže, da „na toj strani vojska bude razbijena“. G. Olesnicki je dodao ispred „vojska“: naša, t.j. turska. Ja ne znam zašto i na osnovu čega je g. O. dodao ono „naša“, i time istakao, kao da je po Ašikpašićevu prikazu tursko levo krilo pretrpelo poraz, i da je u tome momentu Murat ubijen“.

„Ako za taku konstataciju nema u turskom tekstu opravdanog razloga, pre bi se i sa više razloga, na osnovu onoga, što je pre i posle Ašikpašić ispričao, moglo pretpostaviti, da je Ašikpašić hteo reći, da je na toj strani, na krilu, kojim je komandovao Jakub, srpska, a ne turska vojska razbijena, jer neposredno pred tim on priča, da „s desne ruke Bajazit han, a s leve Jakub Čelebija učiniše dobar boj“, a posle opisa Muratova ubistva kaže: „Strana Jakuba Čelebije razbi nevernika“. Prema tome je verovatnije, ako se tome ne protivi sam tekst, pretpostaviti, da je po Ašikpašiću srpsko desno krilo razbijeno, pa da je u tom momentu Miloš, za koga je ovde rečeno, da se napravio prebeglica, uspeo da dođe do Murata i da ga ubije.“

Ako bi se ipak pokazalo i utvrdilo, da Ašikpašić zaista priča, kao što misli g. O., da je u početku bitke srpsko desno krilo razbilo vojsku, kojom je komandovao Jakub, to bi bio vrlo važan fakt, koji bi potvrđivao moje mišljenje, da je Murat ubijen u početku bitke, u momentu kad je srpska vojska napredovala. Ali ja, iz navedenih razloga, ne mogu Ašikpašićevo pričanje navesti kao dokaz, koji bi potvrđivao moju hipotezu“.

(str. 46—47).

Dotično mjesto u mom prijevodu Ašikpašići glasi ovako:

„Neverni, čim videše pravovernu vojsku, odmah uperiše svoja koplja i udariše (na pravoverne). S desne strane stajao je Bajazit han a s lijeve